

Review aangepaste rapport "Toetsing van de KringloopWijzer" (versie februari 2017)

Rene Schils, Wageningen Environmental Research

Datum: 7 maart 2017

Algemeen

De auteurs hebben de rapportage aangepast aan de hand van de aanbevelingen van het CDM advies (18 november 2016), voorzien van een puntsgewijze toelichting op de individuele aanbevelingen. In grote lijn is het rapport aanzienlijk verbeterd: de uitleg van de opzet en dataverwerking is duidelijker, de statistische toets is toegevoegd en de representativiteit is onderbouwd. Waardering daarvoor.

Dat gezegd hebbende, blijf ik met de vraag worstelen of deze studie nu het gebruik van de K LW rechtvaardigt. Los van alle inhoudelijke en methodische bedenkingen (zie hieronder) laat het rapport zien dat de K LW voor de schatting van de excretie op K&K- bedrijven tot kleinere afwijkingen (tov de meetweken) leidt dan de RVO forfaits. Tabel 4.3 vat het een en ander mooi samen. Op grond van de toets van de representativiteit mag je concluderen dat het dan ook geldt voor de bredere praktijk. Dus vervanging van de RVO forfaits door K LW berekeningen is op zich gerechtvaardigd.

De vragen

- of de K LW een betrouwbare en nauwkeurige schatting van excreties en gewasopbrengsten oplevert,
- of de verschillen tussen K LW en RVO de inspanning rechtvaardigen die nodig is om voor alle bedrijven de K LW jaarlijks in te vullen

blijven naar mijn idee niet te beantwoorden op grond van deze studie.

Als de verbetering/instandhouding van de waterkwaliteit het beleidsdoel is, dan is het belangrijk dat de K LW-methode op alle bedrijven wordt toegepast en niet selectief op bedrijven met lager-dan-forfait excreties (zoals de auteurs ook terecht opmerken).

Inhoudelijke opmerkingen

Het blijft op onderdelen niet duidelijk hoe data zijn verwerkt en welke aanpassingen zijn doorgevoerd, wat deels te maken heeft met de complexiteit van het bedrijfsmodel en deels met de beschrijving in de rapportage. Het is voor de lezer onmogelijk om te achterhalen welke correcties precies zijn doorgevoerd. Ze zijn ongetwijfeld op een zo juist mogelijke en consistente manier verwerkt, maar het is achteraf niet toetsbaar.

Weidegrasopname blijft een lastig punt. Op pagina 14 staat onder punt 3: "De kVEM-opname uit vers gras is berekend als het verschil tussen de berekende kVEM-behoefte en de gemeten kVEM-opname uit alle overige voedermiddelen". Op pagina 17 staat echter "De weidegrasopbrengst wordt hierbij niet simpelweg berekend als de totale kVEM-behoefte minus de kVEM-opname uit krachtvoer, kuilen van eigen land en aangekocht ruwvoer, maar op basis van de onderlinge verhoudingen in kuilhoeveelheden en het opgegeven beweidingssysteem (zie Bijlage 1 en paragrafen 2.1.2.12 en 2.1.2.15 in Schröder et al. (2016))".

In het antwoord op de methode van de weide-gras opname (punt 18 van de toelichting) wordt gesteld dat in principe de verhouding tussen gras/mais kuilen wordt gebruikt, en vervolgens een controle wordt uitgevoerd met het aantal weide-uren. Als die tweede methode een hogere opname geeft wordt die gehanteerd. Nu blijkt dat deze correctie in 90% van de bedrijfsjaren is uitgevoerd. Is het dan niet correcter om de methode van de weide-uren in de hoofdtekst te beschrijven als de gehanteerde methode? Ik ben overigens benieuwd of bij de toepassing van de K LW in brede zin ook

een dergelijk hoge fractie van de berekeningen gecorrigeerd wordt? Dat geeft dan namelijk te denken over de geschiktheid van de gras/mais verhouding-methode.

Op pagina 15 staat dat de K&K-veehouders de weidegras opbrengst onder andere schatten op basis van de koe-weidedagen maal een ds-opname per koe per dag. De vraag is dan waar die dagelijkse ds-opname op is gebaseerd? Komt die toevallig uit de KLV? Dit lijkt op een cirkelredenering.

Pagina 17: wat is het verschil tussen “voorspeld” en “op voorspellingen gebaseerd”?

Opschaling van meetweken wordt nu uitgelegd in Bijlage 2a. De beschrijving roept nog steeds vragen op. Allereerst wordt gesteld dat alle meetweken evenredig meetellen, maar vervolgens worden twee correcties gepresenteerd: melkproductie en weideseizoen. Is het dan niet eenvoudiger en duidelijker door te stellen dat:

- De meetweken gewogen naar melkproductie worden opgeschaald naar een jaar
- De meetweken eerst naar weideseizoen en stalseizoen worden opgeschaald en vervolgens gewogen naar de lengte van weide- en stalseizoen worden opgeschaald naar jaar (nu wordt het gepresenteerd alsof dit een uitzondering is, terwijl de meeste bedrijven toch weidegang hebben)

Redactioneel nog een keer doorheen lopen. Hier en daar spel- en stijlfouten.